

عنوان مقاله:

مقایسه زیتوده ریزریشه، جمعیت کرم های خاکی و نمادهای خاکزی در خاک سطحی توده های طبیعی و دست کاشت جنگلی

محل انتشار:

پژوهش های حفاظت آب و خاک، دوره 24، شماره 3 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسندگان:

راضیه سنجی - دانشگاه تربیت مدرس

یحیی کوچ - دانشگاه تربیت مدرس

مسعود طبری کوچکسرایبی - دانشگاه تربیت مدرس

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: به دلیل تخریب و کاهش سطح جنگل ها، جنگل کاری یک مساله ضروری در حال و آینده بوده و ارزیابی جنگل کاری-های انجام شده، نقش مهمی در ایجاد جنگل هایی با کیفیت و کمیت بهتر خواهد داشت. خاک بخش مهمی از اکوسیستم جنگل به حساب می آید که تحت شرایط عرصه ای یکسان، گونه های مختلف درختی با تفاوت در زیتوده رو زمینی و زیر زمینی، اثرات مختلفی بر ویژگی های آن دارند. مطالعه و شناخت مشخصه های زیستی، شاخص های مناسب برای ارزیابی کیفیت و سلامت خاک به شمار می-روند. در پژوهش حاضر، اثر پوشش های جنگلی طبیعی، جنگل کاری های پهن برگ و سوزنی برگ، بر تغییر پذیری زیتوده ریز ریشه ها، تعداد و زیتوده گروههای اکولوژیک کرم خاکی و فراوانی نمادهای خاکزی مورد توجه قرار گرفته است. مواد و روش ها: در هر یک از پوشش های جنگلی مورد نظر شامل توده طبیعی ممرز- انجیلی و جنگل کاری های پهن برگ زبان گنجشک، افراپلت و سوزنی برگ کاج بروسیا و زربین، مستقر در حوزه چوب و کاغذ مازندران، تعداد 16 نمونه خاک از عمق 0-15 سانتی متری (خاک سطحی) برداشت شد. محتوی رطوبت، pH، کربن آلی، نیتروژن کل و مشخصه های زیستی خاک (زیتوده ریز ریشه، تعداد و زیتوده کرم های خاکی و فراوانی نمادهای خاکزی) در آزمایشگاه مورد سنجش و اندازه گیری قرار گرفت. یافته ها: تجزیه واریانس مقادیر مشخصه های فیزیکی و شیمیایی خاک حاکی از وجود تفاوت های آماری معنی دار در ارتباط با پوشش های جنگلی مختلف می باشد. بیشترین مقادیر مشخصه های رطوبت، کربن و نسبت کربن به نیتروژن خاک به جنگل کاری کاج بروسیا اختصاص داشته، در حالی که بالاترین مقادیر مشخصه های pH و نیتروژن در خاک تحت توده طبیعی ممرز- انجیلی مشاهده شد. مقادیر حداکثر زیتوده ریز ریشه ها (68/89 گرم بر مترمربع)، تعداد کرم های خاکی (81/1 تعداد بر مترمربع) و زیتوده کرم های خاکی (17/24 میلی گرم بر مترمربع) به توده طبیعی ممرز- انجیلی تعلق داشت. همچنین، بالاترین تعداد (43/1 تعداد بر مترمربع) و زیتوده (25/19 میلی گرم بر مترمربع) گروه اکولوژیک اپی ژئیک، در توده طبیعی ممرز- انجیلی و جنگل کاری زبان گنجشک مشاهده شد. در بین توده های جنگلی مورد بررسی، توده طبیعی ممرز- انجیلی بیشترین تعداد (37/0 تعداد بر مترمربع) و زیتوده (92/4 میلی گرم بر مترمربع) گروه اکولوژیک آنسئیک کرم های خاکی را به خود اختصاص داد. گروه اکولوژیک اندوژئیک در هیچ یک از توده های مورد بررسی یافت نشد. حداکثر تعداد نمادهای خاکزی (37/603 تعداد بر متر مربع) در خاک توده طبیعی ممرز- انجیلی مشاهده شد. نتایج همبستگی حاکی از آن است که محتوی رطوبت و مشخصه های شیمیایی خاک اثر قابل توجهی بر تغییر پذیری هر یک از مشخصه های زیستی در سطح تیپ های پوششی مختلف دارند. نتیجه گیری: نتایج این پژوهش موید اثر قابل توجه پوشش های جنگلی طبیعی بر مشخصه های زیستی و کیفیت خاک می باشد. همچنین در مناطق جنگلی تخریب یافته شمال کشور، استقرار گونه درختی زبان گنجشک می تواند به عنوان گونه منتخب جهت بهبود شاخص های زیستی، حفظ کیفیت و سلامت خاک مدنظر قرار گیرد.

کلمات کلیدی:

جنگل طبیعی، جنگل دست کاشت، خصوصیات شیمیایی خاک، کرم خاکی، نماد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

